

Կարծիք

Ռուզան Լևոնի Մուսեյանի «Հագուստը որպես նշանային համակարգ հայ

և բրիտանական լեզվամշակույթներում» Ժ. 02.02 -

Ընդհանուր և համեմատական լեզվաբանություն մասնագիտությամբ բանասիրական
գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության
վերաբերյալ

Դեռևս 20-րդ դարի կեսերից լեզվաբանությունը դուրս էր եկել իր սահմաններից, և գիտական հետազոտություններում ավելի և ավելի էր կարևորվում վերջիններիս միջգիտակարգային բնույթը՝ հնարավորություն տալով երևույթները դիտել նոր տեսանկյունից:

Ռուզան Մուսեյանի աշխատանքը կատարվել է ճանաչողական նշանագիտության հայեցակերպից, ինչն անշուշտ արդիական է: Աշխատանքի նպատակն է վերլուծել *հագուստ* հասկացությունը որպես նշանային համակարգի մաս հայ և բրիտանական լեզվամշակույթներում: Առաջադրված նպատակին հասնելու համար ատենախոսը փորձում է վերհանել և զուգադրել *հագուստ* նշանի ընկալումները հայ և բրիտանական լեզվամշակույթներում, ինչպես նաև զուգադրել *հագուստ* նշանակիչի բառայնացման առանձնահատկությունները և *հագուստ* նշանակյալի իմաստային դաշտը՝ կենտրոնանալով հագուստի ճանաչողական ընկալումների վրա և հայերեն և անգլերեն ԴՄ-երում դրանց առկայացման ձևերի վրա: Ատենախոսը իր աշխատանքի նորույթը հիմնավորում է այն փաստով, որ նման զուգադրական ուսումնասիրություն ճանաչողական նշանագիտության և ճանաչողական փոխաբերության լույսի ներքո առաջին անգամ է իրականացվում:

Ատենախոսությունը բաղկացած է ներածությունից, չորս գլուխներից, որոնք համապատասխանաբար բաժանված են ենթագլուխների, եզրակացությունից, գրականության ցանկից և երկու հավելվածներից:

Առաջին գլուխը ներառում է երեք ենթագլուխ և ներկայացնում է նշանի ուսումնասիրության տեսական հիմքերը: Երկրորդ գլխում, որը կազմված է երկու ենթագլուխներից, ուսումնասիրվում է *հագուստ* նշանի ընկալումները հայ և

բրիտանական լեզվամշակույթներում: Երրորդ գլուխը, որը նույնպես կազմված է երկու ենթագլուխներից, ներկայացնում է հագուստ բառիմաստային հարացույցը հայերենում և անգլերենում: Ատենախոսության չորրորդ գլխում մանրակրկիտ վերլուծության են ենթարկվում ԴՄ-եր, որոնցում հագուստի տարբեր պարագաներ ցույց տվող բաղադրիչների միջոցով առկայանում է 'Հագուստը ինքնություն է' կադապարի մի շարք տեսականիչ ենթակադապարներ, ինչպես օրինակ՝ Հագուստը մշակութային ինքնություն է, Հագուստը կրոնական ինքնություն է և այլն:

Պաշտպանության ներկայացված ատենախոսությունը միանգամայն ինքնուրույն և արժեքավոր ուսումնասիրություն է: Հեղինակը պատասխանատու և մանրակրկիտ ձևով ուսումնասիրել է փաստական նյութը, ինչն անշուշտ գովելի է: Աշխատանքը գրված է պատշաճ գիտական մակարդակով և մեր կարծիքով՝ նոր խոսք է համպատասխան ոլորտում:

Այնուամենայնիվ, բնավ չցանկանալով նսեմացնել աշխատանքի արժեքն ու նշանակությունը՝ կցանկանայինք ներկայացնել մի քանի դիտարկումներ և առաջարկներ.

1. Մեր կարծիքով համեմատական լեզվաբանության տեսանկյունից աշխատանքը ավելի շահեկան կներկայանար, եթե ատենախոսը ներկայացներ հագուստը նաև որպես լեզվական ընդհանրույթ՝ ևս մեկ անգամ հիմնավորելով համեմատվող լեզուներում առկա նմանությունները, ինչպես նաև ավելի մանրամասն ներկայացնելով Սեպիր-Ուորֆի հայեցակարգը, որը հիշատակվում է աշխատանքի էջ 22-ում:
2. Ատենախոսը իր աշխատանքի երկրորդ գլխի ենթագլուխներից մեկը նվիրել է դաջվածքը որպես ինքնության նշան ուսումնասիրելուն՝ նշելով, որ դաջվածքը և պիրսինգը համարվում են մարմնի զարդարանք: Կցանկանայինք, որպեսզի ատենախոսը հիմնավորի դաջվածքի և պիրսինգի նկատմամբ և մանրամասնի դաջվածքի կապը "հագուստ" նշանի հետ, քանի որ այն, մեր կարծիքով, այդքան էլ կապ չունի մի կողմից հագուստի՝ որպես նշանային համակարգի հետ, մյուս կողմից՝ չորրորդ գլխում քննարկվող ԴՄ-երի հետ:

Նման մոտեցման պարագայում շարքը նույնպես կարելի է համարել մարմնի զարդարանք:

3. Կցանկանայինք ատենախոսը պարզաբաներ արդյոք կարող ենք "շոտրում", "սմարթ քեժուալ", "պալացո տաբատ" և նման մի շարք այլ բառեր (էջ 98-105) համարել հայերենում օգտագործվող փոխառություններ:

Նշված կետերը ամեննին չեն նսեմացնում ատենախոսության արժեքը, և Ռուզան Լևոնի Մուսեյանի «Հագուստը որպես նշանային համակարգ հայ և բրիտանական լեզվամշակույթներում» ատենախոսությունը համապատասխանում է թեկնածուական ատենախոսություններին ներկայացվող պահանջներին, իսկ հողվածներն ու սեղմագիրը արտացոլում են վերջինիս հիմնական բովանդակությունը: Ասվածը հիմք է տալիս ինձ միջնորդել զիտական աստիճան շնորհող մասնագիտական խորհրդի առջև Ռուզան Լևոնի Մուսեյանին շնորհելու հայցվող աստիճանը Ժ. 02.02. – (Ընդհանուր և համեմատական լեզվաբանություն) մասնագիտության գծով:

Ք. Մ. Հարությունյան

բ.գ.թ. դոցենտ

Հաստատում եմ բ.գ.թ. դոցենտ

Ք. Մ. Հարությունյանի ստորագրությունը

ԵՊՀ գիտքարտուղար

Մ. Հովհաննիսյան

28.11.22

